

Drinking and Riding? Eruvin 61/65

Michal Kohane – Pardes

Heshvan 23rd, 5781 – Nov 10th, 2020

עירובין סא"ב

<p>MISHNA: One who resides with a gentile in the same courtyard, or one who lives in the same courtyard with one who does not accept the principle of <i>eiruv</i>, even though he is not a gentile, such as a Samaritan [<i>Kuti</i>], this person renders it prohibited for him to carry from his own house into the courtyard or from the courtyard into his house, unless he rents this person's rights in the courtyard, as will be explained below.</p>	<p>משנה הדר עם הגוי באותה חצר, או היה דר עם מי שאינו מודה בעירוב, אף שאינו גוי, ובגון: כותי (קראי) — הרי זה אוסר עליו לטלטל בחצר אלא אם כן ישכור, כאשר יבואר.</p>
<p>Rabbi Eliezer ben Ya'akov says: Actually, the gentile does not render it prohibited for one to carry, unless there are two Jews living in the same courtyard who themselves would prohibit one another from carrying if there were no <i>eiruv</i>. In such a case, the presence of the gentile renders the <i>eiruv</i> ineffective. However, if only one Jew lives there, the gentile does not render it prohibited for him to carry in the courtyard....</p>	<p>ר' אליעזר בן יעקב אומר: לעולם איני אוסר (הגוי) (עד שיהיו שני ישראלים באותה חצר שמצד עצמם אוסרין זה על זה בלא עירוב, וכיון שמצוי שם גוי אין העירוב מועיל להם. אבל אם דר שם רק ישראל אחד, אינו אוסר עליו....</p>

עירובין סד:א-סה:ב (בדילוגין):

<p>.....Rather, Rava said that the gentile's Jewish neighbors should proceed as follows: Let one of them go and become friendly with the gentile, and ask him for permission to make use of a place in his domain, and set something down there, thus becoming like the gentile's hired laborer or harvester. And Rav Yehuda said that Shmuel said: Not only can the gentile himself rent out his domain for the purpose of an <i>eiruv</i>, but even his hired laborer, and even his harvester, if he is a Jew, may rent out the space and contribute to the <i>eiruv</i> on his behalf, and this is enough.</p>	<p>....אלא אמר רבא: כך יש לעשות, ליזיל חד מינייהו, ליקרב ליה, ולשאול מיניה דוכתא, ולינח ביה מידי [יילך אחד מהם, יתקרב בדעתו ויתחבר לו אל הגוי, וישאל ממנו רשות להשתמש במקום, ויניח בו דבר מה [דהוה ליה] שהריהו נעשה לו על ידי כך [כשכירו ולקיטו, כפועל המלקט עבור הגוי, ואמר רב יהודה אמר שמואל: לא רק הגוי עצמו יכול להשכיר את הדירה לצורך עירוב אלא אפילו שכירו ואפילו לקיטו, אם השכיר לישראל — נותן עירובו במקום זה ודיו.</p>
<p>Abaye said to Rav Yosef: If there were five hired laborers or five harvesters there, what is the <i>halakha</i>? Does the presence of more than one of these, if they are all Jews, entail a stringency, such that they are all required to join in</p>	<p>אמר ליה [לו] [אביי לרב יוסף: היו שמה חמשה שכירו וחמשה לקיטו מהו? שאם היו כולם יהודים האם יש במעמדם גם כדי להחמיר, שיהיו</p>

<p>the <i>eiruv</i> or that they are all required to rent out his domain? Rav Yosef said to him: If the Sages said that the gentile's hired laborer or harvester stands in his place as a leniency, would they say that his hired laborer or harvester stands in his place as a stringency? This law was stated only as a leniency with regard to the laws of renting for the purpose of an <i>eiruv</i>, not in order to introduce more stringencies.</p>	<p>חייבים כולם לערב? אמר ליה [לו]: אם אמרו שכירו ולקיטו להקל, יאמרו שכירו ולקיטו להחמיר? לא נאמרה הלכה זו אלא להקל בדיני השכרה ולא להוסיף בה חומרות.</p>
<p>The Gemara proceeds to examine the ruling cited in the course of the previous discussion. Returning to the matter itself, Rav Yehuda said that Shmuel said: Even the gentile's hired laborer, and even his harvester, may contribute to the <i>eiruv</i> in his stead, and this is enough. Rav Naḥman said: How excellent is this <i>halakha</i>. Even Rav Naḥman agreed with this statement, and viewed it as correct and substantiated.</p>	<p>גופא [לגופו] [של אותו ענין, אמר רב יהודה אמר שמואל: אפילו שכירו ואפילו לקיטו, נותן עירובו ודיו. אמר רב נחמן: כמה מעליא הא שמעתא] [מעולה הלכה זו, [שאף רב נחמן הסכים לה וראה אותה כנכונה ומבוססת.</p>
<p>However, Rav Naḥman did not give his approval to all of Rav Yehuda's rulings, as Rav Yehuda said that Shmuel said: If one drank a quarter-log of wine, he may not issue a halakhic ruling, as the wine is liable to confuse his thinking. With regard to this second statement, Rav Naḥman said: This <i>halakha</i> is not excellent, as concerning myself, as long as I have not drunk a quarter-log of wine, my mind is not clear. It is only after drinking wine that I can issue appropriate rulings</p>	<p>ואולם היתה הלכה אחרת שאמר רב יהודה אמר שמואל: מי ששתה רביעית יין¹, אל יורה בדבר הלכה, לפי שהיין מבלבל דעתו, ועליה אמר רב נחמן: לא מעליא הא שמעתא [לא מעולה היא הלכה זו, דהא אנא] [שהרי אני כל כמה דלא שתינא רביעתא דחמרא] [שאיני שותה רביעית יין — לא צילא דעתאי] [אין דעתי צלולה, [ורק לאחר שתיית יין יכול הוא להורות כדין</p>
<p>Rava said to Rav Naḥman: What is the reason that the Master said this, making a statement that praises one <i>halakha</i> and disparages another.... Rav Naḥman said to him: I retract, and I will no longer make such comments concerning words of Torah.</p>	<p>אמר ליה [לו] [רבא: מאי טעמא אמר מר הכי [מה הטעם מדוע, אומר אדוני כך [בשבחן ובגנותן של הלכות....? אמר ליה [לו] [רב נחמן: הדרי בי [חוזר אני בי [ולא אומר כך על דברי תורה.</p>
<p>On the topic of drinking wine, Rabba bar Rav Huna said: One who has drunk wine must not pray, but if he nonetheless prayed, his prayer is a prayer, i.e., he has fulfilled his obligation. On the other hand, one who is intoxicated with wine must not pray, and if he prayed, his prayer is an abomination.</p>	<p>בנושא זה של שתיית יין אמר רבה בר רב הונא: שתיי אל יתפלל, ואם התפלל בכל זאת — תפלתו תפלה, ויצא ידי חובה. שיכור ממש אל יתפלל, ואם התפלל — תפלתו תועבה.</p>

¹ "Revi'it" = between 1/3 – 2/3 of a cup

<p>The Gemara poses a question: What are the circumstances in which a person is considered one who has drunk wine; and what are the circumstances in which a person is considered one who is intoxicated with wine?</p> <p>The Gemara answers that one can learn this from the following event: As Rabbi Abba bar Shumni and Rav Menashya bar Yirmeya from Gifti were taking leave of each other at the ford of the Yofti River, they said: Let each one of us say something that his fellow scholar has not yet heard, for Mari bar Rav Huna said: A person must take leave of his fellow only in the midst of a discussion of a matter of <i>halakha</i>, as due to this he will remember him.</p>	<p>ושואלים: היכי דמי [כיצד בדיוק] שתוי, והיכי דמי [וכיצד בדיוק] שיכור? ומשיבים שאפשר ללמוד את הדבר ממעשה זה; כי הא [כמו זה] שר' אבא בר שומני ורב מנשיא בר ירמיה מגיפתי הוו קא מפטרי מהדדי [אמעברא] היו נפרדים זה מזה על מעבורת [של נהר יופטי]. אמרו: כל חד מינן לימא מילתא דלא שמיע לחבריה [כל אחד מאתנו יאמר דבר שלא שמע חבריו] [שהרי אמר מרי בר רב הונא: לא יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה, שמתוך כך זוכרו.</p>
<p>One of them opened the discussion and said: What are the circumstances where a person is considered one who has drunk wine, and what are the circumstances where a person is considered one who is intoxicated with wine?</p> <p>One who has drunk wine refers to anyone who has drunk wine but whose mind remains clear enough that he is able to talk in the presence of a king. One who is intoxicated refers to anyone who is so disoriented by the wine he has drunk that he is not able to talk in the presence of a king....</p>	<p>פתח חד [אחד מהם] ואמר: היכי דמי [כיצד בדיוק] [שתוי, והיכי דמי] [וכיצד בדיוק] [שיכור? שתוי — כל ששתה ועדיין דעתו צלולה עד שיכול לדבר לפני המלך. שיכור — משמע שהוא מבולבל כל כך שאינו מסוגל במצב זה לדבר לפני המלך....</p>
<p>The Gemara now cites additional teachings relating to the drinking of wine. Rami bar Abba said: Walking a path of a <i>mil</i>, and similarly, sleeping even a minimal amount, will dispel the effect of wine that one has drunk. Rav Nahman said that Rabba bar Avuh said: They only taught this with regard to one who has drunk a quarter-log of wine, but with regard to one who has drunk more than a quarter-log, this advice is not useful. In that case, walking a path of such a distance will preoccupy and exhaust him all the more, and a small amount of sleep will further intoxicate him.</p>	<p>(סד:ב) ועוד בענין שתיית יין אמר רמי בר אבא: הילוך דרך של מיל, וכן שינה כל שהוא — מפיגים את היין ששתה. אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוב: לא שנו הלכה זו אלא ששתה כדי רביעית בלבד, אבל שתה יותר מרביעית אין עצות אלה מועילות, כל שכן שדרך טורדתו ומעייפת אותו, ושינה מועטה משכרתו.</p>
<p>The Gemara poses a question: Does walking a path of only a <i>mil</i> dispel the effects of wine? Wasn't it taught in a <i>baraita</i>:</p>	<p>ושואלים: וכי דרך מיל די בה ומפיגה היין?! והתניא [והרי שנינו בברייתא] מעשה ברבן גמליאל שהיה רוכב על החמור והיה מהלך בדרך מעכו לכזיב, והיה ר' אילעאי תלמידו</p>

<p>There was an incident involving Rabban Gamliel, who was riding a donkey and traveling from Akko to Keziv, and his student Rabbi Elai was walking behind him. Rabban Gamliel found some fine loaves of bread on the road, and he said to his student: Elai, take the loaves from the road. Further along the way, Rabban Gamliel encountered a certain gentile and said to him: Mavgai, take these loaves from Elai.</p>	<p>מהלך אחריו. מצא גלוסקין (עוגה) בדרך, אמר לו רבן גמליאל: אילעאי, טול גלוסקין מן הדרך. מצא בדרכו הלאה גוי אחד, אמר לו רבן גמליאל לגוי: מבגאי, טול גלוסקין הללו מאילעאי.</p>
<p>Elai joined the gentile and said to him: Where are you from? He said to him: From the nearby towns of guardsmen. He asked: And what is your name? The gentile replied: My name is Mavgai. He then inquired: Has Rabban Gamliel ever met you before, seeing as he knows your name? He said to him: No.</p>	<p>ניטפל לו ר' אילעאי לאותו גוי, ואמר לו: מהיכן אתה? אמר לו: מעיירות של בורגנין הסמוכות לכאן. שאלו: ומה שמך? אמר לו: מבגאי שמני [שמי] שאלו: כלום היכירך רבן גמליאל מעולם, שידע הוא את שמך? אמר לו: לאו לא.</p>
<p>The Gemara interrupts the story in order to comment: At that time we learned that Rabban Gamliel divined the gentile's name by way of divine inspiration that rested upon him. And at that time we also learned three matters of halakha from Rabban Gamliel's behavior: We learned that one may not pass by food, i.e., if a person sees food lying on the ground, he must stop and pick it up.</p>	<p>ועל סיפור זה העירו: באותה שעה למדנו שכונן רבן גמליאל ברוח הקודש לדעת את שם הגוי. ושלשה דברים של הלכה למדנו באותה שעה ממנהגו של רבן גמליאל: למדנו שאין מעבירין (עוברים על) האוכלין. ואדם הרואה דבר מאכל מונח בדרך, צריך להתעבב ולהרימו.</p>
<p>We also learned that we follow the majority of travelers. Since the area was populated mostly by gentiles, Rabban Gamliel assumed that the loaf belonged to a gentile, and was consequently prohibited to be eaten by a Jew. Therefore, he ordered that it be given to a gentile. And we further learned that with regard to leavened bread belonging to a gentile, it is permitted to benefit from this food after Passover. The incident recounted above occurred not long after the festival of Passover. By giving the loaf to the gentile instead of burning it in accordance with the halakhot of leavened bread that remains after Passover, Rabban Gamliel gained a certain benefit from it in the form of the gentile's gratitude. This benefit is regarded as having monetary value.</p>	<p>ולמדנו שהולכין אחרי רוב עוברי דרכים, שכיון שמקום זה מקום גויים היה, הניח רבן גמליאל שאף גלוסקא זו של גוים היא, ואסורה באכילה לישראל, ולכן צוה לתתה לגוי. ולמדנו שחמצו של גוי אחר הפסח, מותר בהנאה. שאותו מעשה אחר הפסח היה, שהרי יש טובת הנאה מסויימת בשנותן את העוגה מתנה לגוי, ואינו מבערה כדין חמץ שעבר עליו הפסח.</p>

<p>The Gemara resumes the narrative: When Rabban Gamliel arrived in Keziv, a person came before him to request that he dissolve his vow. Rabban Gamliel said to the one who was with him, i.e., Rabbi Elai: Did we drink a quarter-log of Italian wine earlier? He said to him: Yes. Rabban Gamliel replied: If so, let him journey after us until the effect of our wine is dispelled, after which we may consider his issue.</p>	<p>מסופר עוד, ביון שהגיע רבן גמליאל לכזיב בא אחד לישאל על נדרו. אמר לזה שעמו (לר' אלעאי: (כלום שתינו רביעית יין האיטלקי קודם לכן? אמר לו: הן. אמר לו: אם כן, יטייל אחרינו עד שיפיג ייבינו ואחר כך נוכל לעסוק בענינו.</p>
<p>And that person journeyed after them for three mil, until Rabban Gamliel arrived at the Ladder of Tyre. When he arrived at the Ladder of Tyre, Rabban Gamliel alighted from his donkey and wrapped himself in his shawl in the customary manner of a judge, who wraps himself in a shawl in order to sit in awe at the time of judgment, and he sat and dissolved his vow.</p>	<p>וטייל אותו אדם אחריהן שלשה מילין, עד שהגיעו לסולמא [סולמא] של צור. כיון שהגיע לסולמא של צור, ירד רבן גמליאל מן החמור, ונתעטף בטליתו בדרך שעושים שיהא הדיין באימה וביראה בשעת הדין, וישב, והתיר לו נדרו.</p>
<p>The Gemara continues: At that time we learned many matters of halakha from Rabban Gamliel's conduct. We learned that a quarter-log of Italian wine intoxicates, and we learned that one who is intoxicated may not issue a halakhic ruling, and we learned that walking on a path dispels the effect of wine, and lastly we learned that one may not annul vows when he is either mounted on an animal, or walking, or even standing, but only when he is sitting</p>	<p>ומעירים: והרבה דברים של הלכה למדנו באותה שעה. למדנו שרביעית יין האיטלקי משכר, ולמדנו מכאן כי שיכור אל יורה, ולמדנו שדרך מפיגה את היין, ולמדנו שאין מפירין נדרים לא כשהמפיר רכוב ולא מהלך ולא עומד אלא יושב.....</p>

<p>Rav Sheshet said in the name of Rabbi Elazar ben Azarya (65:a)</p> <p>I can make an argument that exempts the entire world from judgment, from the day that the Temple was destroyed until now. As it is stated: "Therefore, hear now this, you afflicted and drunken, but not from wine" (Isaiah 51:21), which teaches that in the wake of the destruction of the Temple, all Jews are considered intoxicated and are not responsible for any sins they commit.</p>	<p>אמר רב ששת משום [בשם ר'] אלעזר בן עזריה: (סה:א)</p> <p>יכול אני לטעון טענה לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שחרב בית המקדש ועד עכשיו, שנאמר: "לכן שמעי נא זאת עניה ושכורת ולא מיין" <u>"ישעיהו נא, בא."</u>)</p>
<p>The Gemara raises an objection to this argument from the following <i>baraita</i>:</p> <p>With regard to one who is intoxicated, his acquisition is a binding acquisition; that is, he cannot retract the transaction when he is sober, and similarly, his sale is a binding sale. Moreover, if he committed a transgression for which he is liable to receive the death penalty, he is executed; and if the offense is punishable by lashes, he is flogged. The principle is that he is like a sober person in all matters, except that he is exempt from prayer. Therefore, even if the people of Israel are considered drunk, they are nonetheless responsible for their actions.</p>	<p>הרי שכל בני ישראל הינם לאחר חורבן בית המקדש בבחינת שיכורים, ואינם אחראים לעבירות שעברו</p> <p>מיתבי [מקשים] על כך: כיצד אפשר לומר כן, והרי נפסק כי שיכור מקחו מקח ואינו רשאי לאחר שהתפכח, לחזור בו מהמקח, וכן ממכרו ממכר. ואם עבר עבירה שיש בו מיתה — ממיתין אותו, ואם יש בה עונש מלקות — מלקין אותו. כללו של דבר: הרי הוא כפיקח לכל דבריו, אלא שפטור מן התפלה. ואם כן, אף אם שיכורים הם ישראל — עדיין הם אחראים למעשיהם.</p>
<p>The Gemara answers that even Rabbi Elazar ben Azarya did not mean that they should be exempt from liability for all their sins. Rather, what is the meaning of his statement: I can exempt? He, too, meant that he could exempt them from the judgment of prayer, i.e., Jews cannot be held liable for praying without the proper intentions.</p>	<p>ומתרצים שאף דברי ר' אלעזר בן עזריה לא לפטור מעונשה של כל עבירה נתכוונו, אלא מאי [מה פירוש] "יכולני לפטור" דקאמר נמי [שאמר, גם כן] כוונתו: מדין תפלה, שאין להאשים את ישראל אם אינם מתפללים כראוי.</p>
<p>Rabbi Ḥanina said: They taught that an intoxicated person is responsible for all his actions only in a case where he did not reach the state of intoxication of Lot; however, if he reached the state of intoxication of Lot, so that he is altogether unaware of his actions, he is exempt from all liability....</p>	<p>אמר ר' חנינא: לא שני שהשיכור אחראי לכל מעשיו אלא שלא הגיע לשכרותו של לוט, אבל אם הגיע לשכרותו של לוט שאינו יודע מה עושה — פטור מכולם....</p>
<p>Rav Ḥiyya bar Ashi said that Rav said: Anyone whose mind is unsettled should not pray, as it is stated: When distressed, one should not issue decisions. The Gemara relates that Rabbi Ḥanina, on a day that he was angry, would not pray, as he said that it is written: When distressed, one should not issue decisions. The Gemara</p>	<p>אמר רב חייא בר אשי אמר רב: כל שאין דעתו מיושבת עליו — אל יתפלל, משום שנאמר "בצר אל יורה." מסופר, ר' חנינא ביומא דרתח, לא מצלי [ביום שהיה כועס בו, לא היה מתפלל] אמר: "בצר אל</p>

<p>similarly relates that Mar Ukva, on a day of a south wind, would not venture out to the court, for this hot and harsh wind would disturb his usual clarity of mind.</p>	<p>יורה" כתיב [נאמר. [וכן מסופר, מר עוקבא ביומא דשומא, לא הוה נפיק לבי דינא] ביום של רוח דרומית, לא היה יוצא לבית הדין. [שרוח זו חמה וקשה, ולא היתה דעתו צלולה עליו כראוי.</p>
<p>Rav Ḥiyya bar Ashi said that Rav said: Anyone whose mind is unsettled should not pray, as it is stated: When distressed, one should not issue decisions. The Gemara relates that Rabbi Ḥanina, on a day that he was angry, would not pray, as he said that it is written: When distressed, one should not issue decisions. The Gemara similarly relates that Mar Ukva, on a day of a south wind, would not venture out to the court, for this hot and harsh wind would disturb his usual clarity of mind....</p>	<p>אמר רב חייא בר אשי אמר רב: כל שאין דעתו מיושבת עליו — אל יתפלל, משום שנאמר "בצר אל יורה." מסופר, ר' חנינא ביומא דרתח, לא מצלי [ביום שהיה כועס בו, לא היה מתפלל] אמר: "בצר אל יורה" כתיב [נאמר. [וכן מסופר, מר עוקבא ביומא דשומא, לא הוה נפיק לבי דינא] ביום של רוח דרומית, לא היה יוצא לבית הדין. [שרוח זו חמה וקשה, ולא היתה דעתו צלולה עליו כראוי.... (דוגמאות נוספות)</p>
<p>Rabbi Ḥiyya said: Anyone who remains settled of mind after drinking wine, and does not become intoxicated, has an element of the mind-set of seventy Elders. The allusion is: Wine [yayin spelled yod, yod, nun] was given in seventy letters, as the numerological value of the letters comprising the word is seventy, as <i>yod</i> equals ten and <i>nun</i> equals fifty. Similarly, the word secret [sod spelled samekh, vav, dalet] was given in seventy letters, as <i>samekh</i> equals sixty, <i>vav</i> equals six, and <i>dalet</i> equals four. Typically, when wine entered the body, a secret emerged. Whoever does not reveal secrets when he drinks is clearly blessed with a firm mind, like that of seventy Elders.</p>	<p>אמר ר' חייא: כל המתיישב ביינו ואינו משתכר — יש בו דעת שבועים זקנים. ורמז לדבר: יין ניתן בשבעים אותיות, שחשבון הגימטריא של "יין" הוא שבעים. וכן חשבון הגימטריא של "סוד" ניתן בשבעים אותיות. כנסו יין יצא סוד, ומי שאינו מגלה סוד בשעת היין — סימן שדעתו איתנה....</p>
<p>Rabbi Elai said: In three matters a person's true character is ascertained; in his cup, i.e., his behavior when he drinks; in his pocket, i.e., his conduct in his financial dealings with other people; and in his anger. And some say: A person also reveals his real nature in his laughter.</p>	<p>אמר ר' אילעאי: בשלשה דברים אדם ניכר ונודע מה אופיו האמיתי : בכוסו בשעת שתיה, בכיסו כאשר עליו להוציא כסף ובכעסו. ואמרי לה [ויש אומרים] אף בשחקו שאף אז מתגלה מהותו של אדם.</p>

בן יהודה:

בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרִים אָדָם נִכָּר: בְּכֹסוֹ, בְּכִיסוֹ, בְּכַעְסוֹ... נראה לי שבא ללמדנו אף על גב דמכל חד בפני עצמו איכא למילף להרע או להטיב, עם כל זה לא יהיה האדם מוחזק להרע או להטיב אלא עד שיהיה נבדק בשלשתן בתלואת הוי חזקה.

והא דנקיט להו בסדר **זה' כוסו כיסו כעסו'** נראה לי שתפס המועט ואינו מצוי תחלה, כי בדיקה בכוס אינו מצוי בכל יום דאין אדם מרבה בשתיית היין בכל יום ויום, אך בדיקה של הכיס בכל יום, שבכל יום האדם עוסק במשא ומתן וגם זה אינו אלא ביום ולא בלילה, וגם אינו בשבתות וימים טובים, אבל בכעסו נבדק בכל עת שזה מצוי בימים ובלילות וגם בשבתות וימים טובים.

“Ben Yehoyada” (“Ben Ish Chai” / R Yosef Chayim from Bagdad - 1835-1909):

In three matters a person (is) ascertained; in his cup; in his pocket; and in his anger... I think he wants to say that we can be sure about someone until he's checked in all these three. And it was said in this order because, I think, it goes from the less common to the more common, because checking someone in his “cup” can't be done every day, because a person does not drink each and every day; but the pocket, that's more regular, because every day a person wheels and deals, but then, not at night, and also not on Shabbat and holidays, but in his anger, he is examined all the time, because that is with him every day and night, shabbat and holidays.

תנחומא, פרשת נח, יג:

אָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּה: כְּשֶׁבָא נֹחַ לִטַּע כֶּרֶם, בָּא שָׁטָן וְעָמַד לְפָנָיו. אָמַר לוֹ: מָה אַתָּה נוֹטֵעַ? אָמַר לוֹ: כֶּרֶם. אָמַר לוֹ: מָה טִיבוֹ? אָמַר לוֹ: פְּרוֹתָיו מְתוּקִים, בֵּין לַחִים בֵּין יְבֹשִׁים, וְעוֹשִׂין מִהֶן יַיִן הַמְשַׁמֵּחַ לְבָבוֹת, דְּכָתִיב: וַיַּיִן יִשְׁמַח לִבָּב אִנוֹשׁ ([תהלים קד, טו](#)). (אָמַר לוֹ שָׁטָן, בֹּא וְנִשְׁתַּתֵּף שָׂגִינוּ בְּכֶרֶם זֶה. אָמַר לוֹ: לֹחִי .

Our teachers of blessed memory stated: While Noah was planting the vineyard, Satan appeared before him and asked: “What are you planting?” He answered: “A vineyard.” “What is it?” inquired Satan. “Its fruits are sweet, whether moist or dry,” he answered, “and from them one produces a wine that causes the heart of man to rejoice, as it is written: *And wine doth make glad the heart of man* ([Ps. 104:15](#)).” Satan suggested: “Come, let us be partners in this vineyard.” And Noah replied: “Certainly.”

מָה עָשָׂה שָׁטָן? הִבִּיא כֶּבֶשׂ וְהִרְגוֹ תַּחַת הַגֶּפֶן, אַחֵר כֶּן הִבִּיא אֲרִי וְהִרְגוֹ שָׁם, וְאַחֵר כֶּן הִבִּיא חֲזִיר וְהִרְגוֹ, וְאַחֵר כֶּן הִבִּיא קוֹף וְהִרְגוֹ תַּחַת הַכֶּרֶם וְהִטִּיפוֹ דָּמָן בְּאוֹתוֹ הַכֶּרֶם וְהִשְׁקוּהוּ מִדְּמִיָּהּ. רָמַז לוֹ, שֶׁקֶדֶם שִׁנְשֵׁתָה אָדָם מִן הַיַּיִן, הָרִי הוּא תָם כְּכֶבֶשׂ זֶה שְׂאִינָה יוֹדַעַת כָּלוּם, וְכִרְחַל לִפְנֵי גּוֹזְזִיָּה נֶאֱלָמָה. שָׁתָה כְּהֶגֶן, הָרִי הוּא גִבּוֹר כְּאֲרִי וְאוֹמֵר אֵין כְּמוֹתוֹ בְּעוֹלָם. כֵּיּוֹן שִׁנְשֵׁתָה יוֹתֵר מְדִי, נַעֲשֶׂה כַּחֲזִיר מִתְלַכֵּל בְּמֵי רְגָלִים וּבְדָבָר אַחֵר. נִשְׁתַּכֵּר, נַעֲשֶׂה כְּקוֹף עוֹמֵד וּמִרְקָד וּמִשְׁחָק וּמוֹצִיא לִפְנֵי הַכֹּל בְּלוֹת הָפָה, וְאִינוּ יוֹדַע מָה יַעֲשֶׂה. וְכֵן זֶה, אֲרַע לָנֶחַ הַצִּדִּיק. מָה, נֹחַ הַצִּדִּיק שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פָּרַשׁ שִׁבְחוֹ, כֶּן. שָׂאָר בְּנֵי אָדָם עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה .

What did Satan do? First, he obtained a lamb and slaughtered it beneath the vineyard. Then, he took a lion and slaughtered it there, and after that he obtained a pig and an ape and

slaughtered them in the same place. Their blood seeped into the earth, watering the vineyard. He did this to demonstrate to Noah that before drinking wine man is as innocent as a sheep: *Like a sheep that before her shearers is dumb* ([Isa. 53:7](#)). But after he drinks a moderate amount of wine he believes himself to be as strong as a lion, boasting that no one in all the world is his equal. When he drinks more than he should, he behaves like a pig, wallowing about in urine and performing other base acts. After he becomes completely intoxicated, he behaves like an ape, dancing about, laughing hysterically, prattling foolishly, and is completely unaware of what he is doing. All this happened to the righteous Noah. If the righteous Noah, whom the Holy One, blessed be He, praised, could behave in such a fashion, how much more so could any other man

